

Administracja rządowa

Bibliografia:

- Źródło: Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku.*

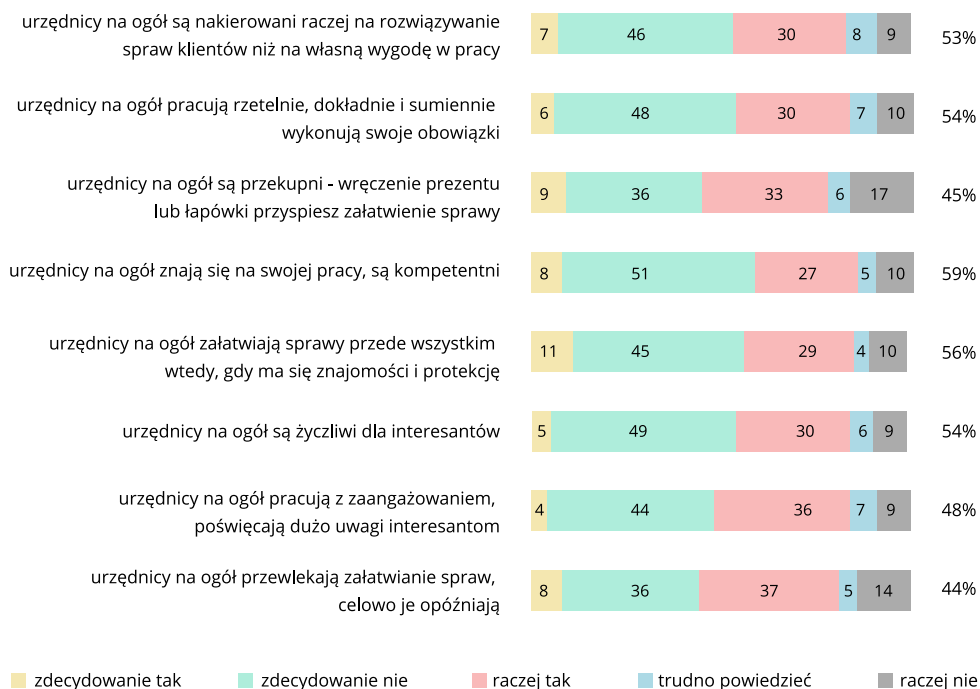

Administracja rządowa

Dokumenty

Źródło: a. nn., licencja: CC BY-SA 3.0.

Opinie na temat urzędów i urzędników w Polsce - wykres

Opinia na temat urzędów w Polsce

Polecenie 1

Po zapoznaniu się z zamieszczonym materiałem źródłowym wykonajcie zadania, pracując w parach.

Zastanówcie się, czy podane twierdzenie jest prawdziwe. Odpowiedź uzasadnijcie, odwołując się do przedstawionych wyników badania opinii publicznej.

- Badanie potwierdza, że w świadomości społecznej funkcjonuje negatywny obraz pracy wykonywanej przez urzędników w Polsce.

Zapytaj rodziców (opiekunów) o ich indywidualne doświadczenia w kontaktach z urzędnikami. Porównaj ich odczucia/oceny z przedstawionymi opiniami.

Wymień z jakich źródeł, innych niż indywidualne doświadczenie, czerpiemy wiedzę na temat funkcjonowania urzędów w Polsce.

Administracja rządowa

Administracja rządowa

Źródło: pixabay, domena publiczna.

Co potrafię?

- wyjaśnić, jaką rolę we współczesnych państwach odgrywa sprawna administracja;
- scharakteryzować najważniejsze konstytucyjne kompetencje Prezesa Rady Ministrów i ministrów w Polsce.

Nauczysz się

- struktur administracji rządowej na poziomie centralnym i wojewódzkim;
- określać różnice między administracją zespoloną i niezespoloną;
- jakie są cele i zadania służby cywilnej.

Administracja rządowa na szczeblu centralnym

Po reformie samorządowej, zapoczątkowanej w 1990 r., w Polsce dokonał się podział administracji publicznej na dwie zasadnicze części. Jedną z nich jest administracja samorządowa (o jej funkcjonowaniu dowiesz się z następnych lekcji), drugą – administracja rządowa, którą kieruje Rada Ministrów. Administracja publiczna obejmuje zarówno organy działające na szczeblu centralnym, jak i terenowym.

” Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku

Art. 149.

1. Ministrowie kierują określonymi działami administracji rządowej lub wypełniają zadania wyznaczone im przez Prezesa Rady Ministrów. Zakres działania ministra kierującego działem administracji rządowej określają ustawy.

Źródło: Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku*.

Na szczeblu centralnym działają także liczne organy, urzędy i instytucje nadzorowane przez ministrów lub premiera bądź im podległe.

Pod nadzorem ministra właściwego ds. infrastruktury są następujące organy:

- Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad;
- Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego;
- Główny Inspektor Transportu Drogowego;
- Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego;
- Prezes Urzędu Transportu Kolejowego.

Łącznie członkowie Rady Ministrów nadzorują działalność blisko 40. różnego rodzaju organów, tworzących administrację rządową na szczeblu centralnym.

Polecenie 2

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 3

Sporządź, na podstawie strony internetowej wybranego ministerstwa, listę organów administracji rządowej nadzorowanych przez danego ministra lub jemu podległych.

Administracja rządowa zespolona

Organami **administracji rządowej zespolonej** są **wojewoda** oraz działający pod jego zwierzchnictwem **kierownicy służb, inspekcji i straży**, wykonujący zadania w imieniu wojewody lub własnym, jeśli ustawy tak stanowią.

Wojewoda jest przedstawicielem Rady Ministrów w województwie, powoływanym i odwoływanym przez premiera na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Do zadań wojewody należy m.in.:

- zapewnienie współdziałania organów administracji rządowej i samorządowej w województwie oraz kierowanie ich działalnością w zakresie zapobiegania zagrożeniu życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożeniom środowiska, bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich, a także zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom oraz zwalczania i usuwania ich skutków;
- ocena stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego województwa, ogłaszanie i odwoływanie pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego.

Organy administracji zespolonej

Państwowa Straż Pożarna

Źródło: pixabay, domena publiczna.

W skład administracji zespolonej w województwie wchodzi między innymi:

- Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej;
- Komendant Wojewódzki Policji;
- Kurator Oświaty;
- Wojewódzki Konserwator Zabytków;
- Wojewódzki Lekarz Weterynarii.

Kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży powołuje i odwołuje wojewoda, z wyjątkiem komendantów wojewódzkich Policji i Straży Pożarnej. Są oni powoływani przez ministra spraw wewnętrznych po zasięgnięciu opinii wojewody (w wypadku Komendanta Wojewódzkiego Policji) bądź po uzyskaniu jego zgody (w wypadku Komendanta Wojewódzkiego Straży Pożarnej).

Administracja rządowa niezespolona

Organami **administracji niezespolonej** są terenowe organy administracji rządowej podporządkowane właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji

rządowej.

W przeciwieństwie do organów administracji zespolonej, nie podlegają one wojewodzie.

Do organów rządowej administracji niezespolonej zaliczamy na przykład:

- dyrektorów izb i urzędów skarbowych;
- inspektorów kontroli skarbowej;
- komendantów oddziałów Straży Granicznej.

Służba cywilna

Definicja: Służba cywilna

to przede wszystkim ludzie (członkowie korpusu służby cywilnej); ich zadaniem jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania administracji publicznej, niezależnie od sytuacji politycznej i zmian rządów

Służba cywilna została stworzona w celu zapewnienia zawodowego, rzetelnego, bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa.

Korpus służby cywilnej tworzą pracownicy na stanowiskach urzędniczych, zatrudnieni w kancelarii premiera, ministerstwach i urzędach centralnych, urzędach wojewódzkich, urzędach administracji niezespolonej oraz różnego rodzaju jednostkach wchodzących w skład administracji zespolonej.

W służbie cywilnej może być zatrudniona osoba, która jest obywatelem polskim (w wyjątkowych sytuacjach możliwe jest także zatrudnienie cudzoziemców), korzysta z pełni praw publicznych, nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, ma kwalifikacje wymagane na dane stanowisko pracy oraz cieszy się nieposzlakowaną opinią.

Polecenie 4

Wykonajcie zadanie, pracując w kilkuosobowych grupach.

- Zastanówcie się, jakie cechy i postawy powinna prezentować osoba zatrudniona w administracji publicznej, aby jej praca właściwie służyła społeczeństwu.
- Zastanówcie się, dlaczego praca w administracji publicznej wymaga szczególnej odpowiedzialności.
- Przeprowadźcie krótką sondę w klasie. Ustalcie, ilu spośród was chciałoby w przyszłości pracować w administracji publicznej. Zbierzcie informacje o powodach waszych preferencji.

Podsumowanie

Administracja publiczna w Polsce dzieli się na dwie zasadnicze części. Jedną z nich jest administracja rządowa. Należące do niej organy działają na szczeblu centralnym, gdzie podlegają odpowiednim ministrom lub są przez nich nadzorowane. Administracja rządowa w terenie dzieli się natomiast na zespoloną, podlegającą wojewodzie, oraz niezespoloną, podlegającą odpowiednim ministrom. Bardzo ważną rolę w funkcjonowaniu administracji publicznej odgrywają pracownicy służby cywilnej. Gwarantują oni rzetelne i profesjonalne wykonywanie zadań przez urzędników, bez względu na opcję polityczną, która w danym momencie sprawuje władzę w państwie.

Ćwiczenie 1

ĆWICZENIE: Jednokrotny wybór

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Ćwiczenie interaktywne

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 3

ĆWICZENIE - Połącz w pary

Źródło: Learnetic S.A., licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 4

ĆWICZENIE - Grupuj elementy

Źródło: Learnetic S.A., licencja: CC BY 4.0.